

ללא גבולות- מערך שיעור בנושא נערות ונשים עם מוגבלות

נערות ונשים עם מוגבלות פיזית או נפשית נתקלות בחסמים מורכבים בהשוואה לנשים ללא מוגבלות ואף בהשוואה לגברים עם מוגבלות. ואם הן משתייכות לקבוצות מיעוט או למעמד סוציאקונומי נמוך מצבן אף מורכב יותר. **מערך שיעור זה מבקש לתת קול לנערות ונשים עם מוגבלות דרך נקודת מבט שמדגישה את הכוח והעוצמות שיש בהתמודדות ובהתגברות על המוגבלות.** במהלך השיעור נכיר מספר דוגמאות של נערות ונשים שהצליחו להעפיל לפסגה של יצירה, ספורט ועשייה פוליטית וחברתית למרות ולעיתים אף בזכות המוגבלות שלהן.

[Photo by Anders Hellberg - Own work.](#)
CC BY-SA 4.0.

אלו הדמויות שנכיר בשיעור:

1. גרטה טוננברג – נערה שוודית בת 17, פעילת איכות סביבה, על הרצף האוטיסטי.
2. רותם אשכנזי - אלופת הארץ בטניס לנוער, לקוית שמיעה.
3. אלהאם מחאמיד רוזין - קפטנית נבחרת ישראל בכדור שער, לקוית ראייה.
4. מורן סמואל –אלופת עולם בכדורסל נכים וחותרת פרא-אולימפית, מתניידת בכיסא גלגלים.
5. בת אל פאפורה- שחקנית וסטנדאפיסטית ישראלית, נמוכת קומה.
6. קרין אלהרר- חברת כנסת, מתניידת בכיסא גלגלים.

מטרות השיעור:

1. זיהוי של העמדות והדעות של התלמידות/ים לגבי אנשים ונשים עם מוגבלות.
2. הכרות עם נערות ונשים עם מוגבלויות שונות מהארץ והעולם שהגיעו להישגים מרשימים.
3. הכרות עם האתגרים הייחודיים של נערות ונשים עם מוגבלות.

שלב	משך בדקות	תוכן מרכזי	מה התלמידות /ים נדרשות/ים לעשות?
א' פתיחה	15	מסכימומטר	יביעו את עמדתן/ם בתגובה להיגדים ויערכו דיון.

ב'	15	היכרות עם פועלה של גרטה טוננברג	יצפו בכתבה העוסקת בדמותה של גרטה טוננברג, ויערכו דיון.
ג'	15	היכרות עם מגוון של נערות ונשים עם מוגבלות.	יערכו חיפוש ויאתרו 5 עובדות על הדמות שיקבלו. יציגו את הדמות בכיתה.
ג'	5	דיון מסכם	

חלק א': פתיחה : מסכימומטר

על הרצפה יודבקו מספרים מ-1 עד-10. התלמידות/ים ימקמו עצמן/ם על הסקאלה לפי מידת הסכמתן/ם עם המשפטים. לאחר ההתמקמות בעודן/ם עומדות/ים נפתח דיון קצר (5 דקות לכל משפט) בו תינתן האפשרות לתלמידות/ים להסביר מדוע מיקמו עצמן היכן שמיקמו, ולשכנע את האחרות/ים בעמדתן/ם. בשיעור מקוון התלמידים/ות יכתבו את המספר בצ'אט הקבוצתי.

המשפטים:

- הכי טוב שאנשים עם מוגבלויות יחיו בקהילות שנוצרו עבורם.
- א/נשים שיש להם מוגבלות לא יכולים/ות לחיות חיים חברתיים כמו שלנו.
- נערות עם מוגבלות לא עסוקות במראה החיצוני שלהן.
- לא כדאי להיות בקשר עם נער או נערה עם מוגבלות.
- כדאי שיצטרפו לבית הספר תלמידות/ים עם מוגבלות.
- א/נשים עם מוגבלויות הם אנשים פחות מצליחות/ים.
- מוגבלות פיזית לא מאפשרת לא/נשים להתקדם בחיים.
- נשים עם מוגבלות צריכות יותר הגנה מגברים עם מוגבלות.
- נשים עם מוגבלות מוטרדות מינית פחות מנשים ללא מוגבלות
- לא כדאי לאישה שמתניידת על כיסא גלגלים ללדת ילדים.
- לנשים עם מוגבלות יש אפשרות דומה להשתלב בעבודה כמו גברים עם מוגבלות.

הדיון יעסוק הן בעמדות ובתחושות של התלמידות/ים אל מול גברים ונשים עם מוגבלות, והן באפליה הכפולה שחוות נשים עם מוגבלות.

למורה: בבית איזי שפירא ערכו מחקר על אפליית נשים עם מוגבלות לעומת גברים עם מוגבלות. תוצאות המחקר הצביעו על מספר תחומים בהם נשים עם מוגבלות מופלות, ביניהם חינוך והכשרה, בריאות וחינוך מיני, תעסוקה, השתתפות בקבלת החלטות, אימהות וחיי משפחה ואלימות מינית. המחקר מדגיש את המחסומים העומדים בפני

נשים ונערות עם מוגבלות למימוש מלוא הפוטנציאל שלהן. מעניין לגלות כי חלק מהמחסומים ספציפיים למצבן של נשים ונערות עם מוגבלויות ואחרים קשורים למאבק המתמשך של נשים בכלל לשוויון זכויות והזדמנויות. [לקריאת המחקר המלא](#).

דין מסכם:

- האם גיליתן/ם משהו חדש לגבי העמדות שלכן/ם בנוגע לא/נשים עם מוגבלות?
- במה לדעתכן/ם שונה חווית החיים של גברים עם מוגבלות מנשים עם מוגבלות?
- מה לדעתכן/ם ייחודי בהתמודדות של נשים עם מוגבלות?

חלק ב': הכרות עם פעילותה של גרטה טוננברג

המורה תקרין סרטון על פועלה של גרטה טוננברג – נערה שוודית בת 17 שנמצאת על הרצף האוטיסטי ונחשבת לפעילת הסביבה המוכרת ביותר בעולם ומועמדת לקבלת פרס נובל.

לינק [לצפייה בסרטון](#)

דין בעקבות הצפייה:

- האם והיכן שמעתן/ם על גרטה טוננברג?
- כיצד לדעתכן/ם דווקא היא הצליחה לסחוף אחריה נערים ונערות מכל העולם?
- האם אתן/ם מסכימות/ים ע האמירה שלה כי דווקא המוגבלות שלה סייעה לה בפעילותה?
- האם לדעתכן/ם ללא המוגבלות היא הייתה מצליחה יותר?

חלק ג': הכרות עם נשים נוספות ופועלן

- נחלק את הכיתה ל- 5 קבוצות. כל קבוצה תקבל פתק ובו שם של אישה או נערה מהרשימה הבאה:
- רותם אשכנזי נערה ישראלית לקוית שמיעה אלופת הנוער בטניס לנוער.
 - אלהאם מחאמיד רוזין – קפטנית נבחרת ישראל בכדור שער לקוית ראייה.
 - מורן סמואל – אלופת העולם בכדורסל נכים וחותרת פרא-אולימפית, מתניידת בכיסא גלגלים.
 - בת אל פאפורה- שחקנית וסטנדאפיסטית. נמוכת קומה.
 - קרין אלהרר- חברת כנסת. מתניידת בכיסא גלגלים.

על כל קבוצה יהיה לחפש 5 עובדות על הדמות שקיבלה, וליצור מצגת או סרטון בו תוצג הדמות על בסיס חמש העובדות שמצאו.

כל חברה/ה בקבוצה תוסיף לסרטון או למצגת (בע"פ או בכתב) פסקה על חווית ההיכרות עם הדמות על ידי ניסוח תשובות לשאלות הבאות:

- כיצד הרגשתי בתהליך ההיכרות עם הדמות?
- האם השתנה לי משהו בחשיבה על נערות ונשים עם מוגבלות בעקבות ההיכרות עם הדמות?
- האם השתנה לי משהו בחשיבה על החסמים והמוגבלויות שעומדות בפניי לממש את שאיפותיי?

למורה: בנספחים ניתן למצוא מידע עבור כל אחת מהדמויות.

דין מסכם:

- האם הכרתן/ם את הדמויות שהוצגו בכיתה?
- במידה ולא, מדוע? במידה וכן, האם אתן/ם חושבות/ים שרוב בנות ובני הנוער מכירות/ים אותן?
- מה לדעתכן/ם המשמעות של להגיע להישג משמעותי למרות המגבלות?
- האם דמויות אלו שינו את האופן בו תחשבו מעתה על נשים עם מוגבלות?
- מה לדעתכן/ם האתגר הייחודי של נשים ונערות עם מוגבלות?
- האם ההכרות עם דמויות אלו תשפיע על האופן בו אתן/ם כנערות/ים ללא מוגבלות חוות את הרצון להגשים חלומות?

לסיכום:

בסיכום השיעור נדגיש כי נשים עם מוגבלות, עלולות להיתקל במהלך חייהן במגוון אתגרים ייחודיים להן. לטענתן הצרכים שלהן לא באים לידי ביטוי בשיח הפמיניסטי הכללי המבקש לקדם שוויון זכויות לנשים בכלל, וקולן גם לא נשמע במאבקים של איגודי הנכים ובעלי המוגבלויות. יחד עם זאת המערך שם דגש על כוחן של נשים עם מוגבלויות והיכולת שלהן להשפיע על העולם למרות ולעיתים בזכות המוגבלות.

נספחים :

רותם אשכנזי :

[כתבה על רותם אשכנזי לאחר שזכתה באליפות הנוער לטניס](#)

[כתבה על האופן בו רותם אשכנזי משחקת מבלי לשמוע את הקהל המעודד אותה](#)

[ראיון עם רותם אשכנזי בערוץ הספורט](#)

אלהאם מחאמיד רוזין

[כתבה על אלהאם מחאמיד רוזין לאחר שנבחרה לקפטנית נבחרת ישראל בכדור שער](#)

מורן סמואל

[ערך הויקיפדיה של מורן סמואל](#)

[כתבה המתארת את סיפור חייה של מורן סמואל](#)

[ראיון עם מורן סמואל בערוץ הספורט](#)

בת אל פאפורה:

[ערך הויקיפדיה של בת אל פאפורה](#)

[האתר הרשמי של בת אל פאפורה](#)

קרין אלהרר

[ערך הויקיפדיה של קרין אלהרר](#)

[טור דעה שנכתב על ידי קרין אלהרר](#)

[כתבה מצולמת על קרין אלהרר](#)